

Referat fra rådsmøte i faglig råd for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Dato: 04.12.2025 kl. 10.00 – 15.00**Sted:** Kuben vgs, Kabelgata 10-12, 0581 Oslo

Rådsmedlemmer:

Medlem	Varamedlem	Til stede
Arbeidstakersiden		
Christian Danielsen LO (Fagforbundet)	Lyra Lluka LO (Fagforbundet)	Christian Danielsen LO (fagforbundet)
Asghar Ali LO (EI- og IT-forbundet)	Monica Derbakk LO (EI- og IT-forbundet)	Asghar Ali LO (EI- og IT-forbundet)
Anne Cappelen Grandt LO (Fellesforbundet)	Carsten Østby Håkonsen LO (Fellesforbundet)	Anne Cappelen Grandt LO (Fellesforbundet)
Tone Sagen YS (Parat)	Christine Bar YS (Parat)	Christine Bar YS
Ingunn Fjellang Sæter, LO (CREO)	Håvard Nyberget Hiller	Ingunn Fjellang Sæter, LO (CREO)
Arbeidsgiversiden		
Hans Peter Jenssen Virke (produsentforeningen)	Ikke oppnevnt	Hans Peter Jenssen Virke (produsentforeningen)
Hilde Bjerga Rosland KS (arbeidsgiver)	Tom Ragnar Ness KS	Hilde Bjerga Rosland KS (arbeidsgiver)
Henriette Dolven NHO (Abelia)	Atle Bjurstedt NHO (Abelia)	Henriette Dolven NHO (Abelia)
Skoleeier		
Camilla Sandum KS	Katrine Gustavsen	
Kyrre Brekke Haakaas KS	Ole Henrik Mølmann KS	Kyrre Brekke Haakaas KS
Lærerorganisasjon		
Alf Morten Salater-Daljord Utdanningsforbundet	Torbjørn Skårild Utdanningsforbundet	Alf Morten Salater-Daljord Utdanningsforbundet
Bente Iversen Utdanningsforbundet	Ove Aalo Utdanningsforbundet	Bente Iversen Utdanningsforbundet
Eivind Ole Olsen Skolenes Landsforbund	Margareth Rimmereide Skolenes Landsforbund	Eivind Ole Olsen Skolenes Landsforbund
Elevrepresentasjon		
Anna Valand		
Observatør		
Christopher Hoff	Thea Rode	
Utdanningsdirektoratet		
Ingrid Rønning Strand		Ingrid Rønning Strand

Dagsorden:

Sak 1-3-25	Godkjenning av innkalling og dagsorden
Sak 2-3-25	Spørsmål om vg1 og eget utdanningsprogram for mediefagene
Sak 3-3-25	Status utdanningsprogram og strategi for arbeidet fremover
Sak 4-3-25	Spørreundersøkelse til faglige råd tilknyttet nasjonalt senter for yrkesfag (evt. også status for nasjonalt senter)
Sak 5-3-25	Utredning om tilrettelegging av sentralt gitt eksamen for yrkesfag etter vg3-nivå
Sak 6-3-25	Orienteringssaker
Sak 7-3-25	Eventuelt

Sak 1-3-25: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

FRIM godkjenner innkalling og dagsorden.

Sak 2-3-25: Eget vg1 og utdanningsprogram for mediefagene

Bakgrunn for saken

På grunnlag av diskusjoner i arbeidsgruppene har det dukket opp forslag om å opprette et nytt utdanningsprogram. Fordi dette setter premissene for videre arbeid i rådet og utvikling av fagene, **bes rådsmedlemmene forankre dette spørsmålet i sine organisasjoner:**

- Er det behov for en oppsplitting av FRIM, med et eget utdanningsprogram for IT og et eget for mediefagene?

FRIMs standpunkt i dette spørsmålet setter premissene for rådets videre arbeid.

Fra diskusjon

- Når den nye tilbudsstrukturen ble vedtatt i 2018 foreslo Udir å legge IKT service til elektro, men KD besluttet å opprette nytt utdanningsprogram med IT og medie-fagene. Utdanningsprogrammet var et resultat av et kompromiss.
- Fagforbundet ønsker å undersøke og utrede muligheten for å dele utdanningsprogrammet i to. IT er en helt egen sektor.
- NHO Abelia er ikke positive til en slik oppsplitting. Det vil gi konsekvenser for jente-andelen på IT og det vil gi konsekvenser for fagmiljøer som blir mindre rundt om i Norge. Det er en fordel at IT og medie-fagmiljøene er koblet sammen. Felles vg1 gir muligheter for omvalg.
- El og IT: felles vg1 hindrer elevene i å starte raskt med faget de ønsket seg til.
- Fellesforbundet: medieproduksjonslinja har mistet litt timer etter 2018, mens IT har vunnet tid og plass. Det er allerede flere skoler som kun tilbyr IT på vg2.
- En utredning må ta hensyn til elevperspektiv. I tillegg må det legges vekt på konsekvensene for fylkeskommunene – vil linjer bli lagt ned som konsekvens av en oppsplitting? Mange skoler sliter allerede med å løse kabalen med elever og klasser.
- SL er positiv til å utrede en slik oppsplitting videre. Fagområdet er i dag for bredt og SL ønsker en mer spisset utdanning innen media og IT. Dette handler også om lærerkrefter og lærerkompetanse, det er vanskelig å finne lærere med kompetanse på både media og IT til vg1.
- Det er et udekket behov for IT-kompetanse hos lærere, men en splitting vil ikke løse problemet med lærerkompetanse.
- En utredning må se til kompetansebehovsutvalgets rapport som kommer i januar 2026.
- Virke – mediedelen er positive, IT-delen er negativ til en oppsplitting. Organisasjonen er bekymret for konsekvensene for skolen og lærerkompetanse. Operativt er det positivt, men rent praktisk kan det ha uheldige konsekvenser.
- Elevkullene går nedover – dette vil påvirke videregående skoler kraftig. Hvordan skal utdanningene tiltrekke seg elever? Det blir færre elever og færre fag og linjer i hele Norge.

- Creo er positive til å se på en deling av linjene. En oppdeling av fagene kan gi bedre gjennomføring og styrke elevenes kompetanse. En deling kan gi økt synlighet for media og medieteknikk, men IT er et større fag med tanke på elevtall. Det er tosidig.
- Det mangler læreplasser på IT-utviklerfaget og medieteknikk.
- Utdanningsforbundet – fagene kan dra veksler på hverandre. Positivt med en forståelse for hverandres arbeid og fag. Men det kan også være positivt med egen retning fra vg1 slik at det blir plass til mer av IT/media fra vg1. Det er generelt for få jenter som søker seg til utdanningsprogrammet! Det gjøres en for dårlig rekrutteringsjobb.
- Kjønnbalansen i mediebransjen er ok, men går de inn i arbeidslivet gjennom høyere utdanning.

Vedtak

Rådet ønsker å utrede om det er behov for nye vg1-fag og tilhørende utdanningsprogram. Rådet fortsetter dialog med Udir om prosessen videre. Innspillene fra møtet tas med videre i arbeidet.

Sak 3-3-25: Strategi og status for utdanningsprogrammet

Gruppene nedsatt på møtet i oktober orienterer om arbeidet siden sist rådsmøte.

Strategi for arbeidet i FRIM 2025/26

Bakgrunn for saken

Rådet satt opp oppfølgingspunkter på rådsmøtet i oktober, som et utgangspunkt for strategi og prioriteringsliste for FRIM i oppnevningsperioden 2025-2029. Det ble også opprettet to arbeidsgrupper som skulle se læreplanene og starte arbeidet med å følge opp punktene i planen frem til møtet i desember.

- **Gruppe 1- medieproduksjon:** Hilde, Anne, Hans Peter, Ingunn, Tone, Bente, Eivind, Anna, Camilla.
- **Gruppe 2 - IT:** Christian, Christopher, Alf Morten, Asghar, Henriette, Kyrre.

Gruppene legger frem arbeidet og fortsetter diskusjonen i plenum.

Innhold i utdanningstilbudet
- Behov for evaluering av vg1 for å se på balanse mellom fag og relevansen til vg2.
- Behov for evaluering av vg2 – KI og bærekraft må inn i læreplanen i begge vg2-fagene.
- Undersøk om det bør gis mer plass til IT-sikkerhet på vg2.
- Brukerstøtte omtales i kjerneelementene, men bør implementeres i alle fag (i tillegg til et evt nytt IT-sikkerhet).
- Følg opp utvikling av innholdsproduksjon og mediefagene – hvordan blir foto ivaretatt i disse fagene?
- Evaluer plassering av dronedefaget og undersøk mulighet for opprettelse av kryssløp fra vg1 IM til vg2 dronedefaget.
Pågående struktursaker:
- IT-sikkerhetsfag – ligger hos Udir.
- Utredning av de grafiske fagene – ligger hos Udir.
Annet:
- Fylkestur til Nordland – søknad ferdigstilles høsten 2026
- Følg opp evalueringen av forrige rådsperiode.
- Prøvenemdsamling – behov for samarbeid og samordning på tvers av fylker, oppfølging av Nifu-rapport.
- Oppfølging av lærekandidatordningen – hvordan jobbe videre med dette?

Fra diskusjon:

- IT-gruppa: behov for nytt kompetansemål om KI, men hvordan kan vi integrere dette i kompetansemål?
- Arbeidsgruppene må fortsette å jobbe med kompetansemålene i egne gruppemøter etter nyttår.

Vedtak

Gruppene la frem arbeidet som er gjort, diskusjonspunktene tas med videre i arbeidet. Tidspunkt for møter i gruppene fortsetter i januar 2026 og ferdigstilles til rådsmøtet 6. februar.

Sak 4-3-25: Spørreundersøkelse til faglige råd tilknyttet nasjonalt senter for yrkesfag (evt. også status for nasjonalt senter)

Bakgrunn for saken

De faglige rådene inviteres med dette til å gi innspill direkte til Nasjonalt senter for yrkesfag (NSY) om hvilke problemstillinger og temaer vi bør prioritere i vår FoU-innsats og i mobilisering av nye samarbeid som vil styrke yrkesfagene. Formålet med undersøkelsen er å sikre god relevans og innretning i NSYs aktiviteter allerede i etableringsfasen.

NSY ble offisielt åpnet 20.08.25. Senteret er lokalisert i Molde, og har per d.d. to ansatte (leder Konrad Lillevevang og analytiker Gøril Groven). To nye ansatte (forretningsutviklere) starter 15.12.25, og en ny stilling (analytiker) er lyst ut med søknadsfrist 16.11.25.

NSY skal arbeide aktivt med forskning, utvikling og innovasjon og skal fungere som en koblingsboks for samarbeid mellom ulike aktører innenfor yrkesfagene både nasjonalt og internasjonalt. I KDs tildelingsbrev til Udir for 2025 er en oppdragsbeskrivelse for senteret (se vedlegg).

Viktige innspill fra NSYs interessenter

NSY er i en oppstartsfase og vi ønsker å bli kjent med og lære av våre interessenter. For å samle innspill bruker vi et digitalt spørreskjema som først går til de faglige rådene, og deretter til en bredere interessentgruppe. Undersøkelsen har en åpen og eksplorerende tilnærming fordi vi ønsker deres innspill om viktige temaer, satsingsområder og utfordringsbilder – uavhengig hva som finnes fra før av etablerte samarbeidsstrukturer eller kunnskapsgrunnlag.

Om spørreundersøkelsen

Spørreundersøkelsen er digital og består av ca. åtte spørsmål med såkalt fritext som svartype, dvs. at det kan skrives et svar på inntil 4000 tegn (tilsvarer en til halvannen A4 side med tekst). Etter å ha fått arbeidet med spørsmålene i fellesskap, sendes ett svar fra hvert faglig råd. Undersøkelsen administreres i programmet Questback, og det er NSY som mottar og behandler svarene.

Undersøkelsen tar for seg to hovedområder. For det første ønsker vi innspill til **tematisk innretning på NSYs prosjekter og aktiviteter tilknyttet forskning, utvikling og innovasjon** – herunder kunnskapshull eller utfordringer vi bør gripe fatt i, på kort og lang sikt.

For det andre ønsker vi innspill som retter seg mot hvilke **aktører NSY bør være i kontakt med i arbeidet fremover**, f.eks. næringsklynger, kompetansemiljø og relevante offentlige aktører som er tilknyttet deres respektive fagområder. I denne sammenheng ønsker vi også innspill til aktuelle møtearenaer NSY bør være kjent med og/eller delta på.

NSY vil gjøre en analyse av svarene og bruke innsikten i vårt videre utviklingsarbeid. Rådernes utviklingsredegjørelser vil også inngå i det kunnskapsgrunnlaget vi arbeider ut fra. Det kan bli aktuelt med tilsvarende undersøkelser senere som følger opp aktuelle temaer.

På forhånd takk for hjelpen!

Frist

NSY ønsker innspillene fra de faglige rådene før utgangen av året, eksempelvis innsending 1 uke etter rådsmøte.

Kort om senteret

Partssammensatt styringsgruppe

Det er etablert en partssammensatt styringsgruppe tilknyttet senteret, som i første omgang har jobbet med viktige satsingsområder, herunder første innspill til FoUI-aktiviteter. Medlemmene i styringsgruppa består av representanter fra organisasjonene som sitter i SRY.

Forskning og utvikling

NSY skal etablere et analyseprosjekt for å få **oversikt over eksisterende kunnskapsgrunnlag og kilder med nøkkelinformasjon knyttet til fag- og yrkesopplæringen i Norge, samt identifisering av kunnskapshull.**

Basert på styringsgruppas innspill og kunnskapsgrunnlag vi er kjent med fra før, skal det også etableres et kunnskapsgrunnlag som viser **hvordan fag- og svenneprøvene gjennomføres i regionene.** Begge prosjektene er i planleggingsfasen med mål om utlysning før nyttår.

Forslag til vedtak

AU formulerer svar basert på innspill i møtet.

Vedlegg

- Se beskrivelse av *Oppdrag nr. 2025-06 Etablering av et nasjonalt senter for yrkesfag* i tildelingsbrevet til Utdanningsdirektoratet for 2025 [her](#) (s. 47).
- [Spørreundersøkelse til FR fra NSY.](#)

Sak 5-3-25: Utredning om tilrettelegging av sentralt gitt skriftlig eksamen i yrkesfag på vg3-nivå

Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet har i oppdragsbrev 2025-14 gitt Udir i oppdrag om å komme med forslag til endringer i eksamensordningen for å tilrettelegge eksamen bedre for kandidatgruppen. Oppdraget skal ses i sammenheng med forsøk med skriftlig-muntlig eksamen i yrkesfag og oppdrag 2025-04 om å utrede et sikrere og bedre eksamenssystem i videregående opplæring.

I oppdraget viser departementet til at dagens ordning ikke legger godt nok til rette for kandidater som har faglige forutsetninger for å bestå fagprøven, men som har utfordringer med å uttrykke seg skriftlig innenfor rammen til skriftlig eksamen. Departementet mener det er nødvendig å gjøre dagens eksamen før fag- og svenneprøven mer fleksibel og tilpasset kandidatenes situasjon.

Oppdraget gjelder for kandidatene som tar 3103-eksamen og ikke følger et normalt opplæringsløp. Dette innebærer blant annet [praksiskandidater](#), kandidater som har gjennomført [modulstrukturert opplæring](#) og fagbrev på jobb. Praksiskandidatene oppfattes som en spesielt sårbar gruppe i dette oppdraget, da de står alene med alt ansvaret for utdanningen sin. Læringer som følger 2+2 modellen er ikke inkludert i dette oppdraget, da de følger et ordinært opplæringsløp.

Direktoratet har tidligere (2022) utredet eksamensordningen for praksiskandidater med mål om å gjøre den mer fleksibel. Utredningen kom med en rekke anbefalinger, blant annet:

- Utpøving av en obligatorisk prøve med en sentralt gitt oppgavebank i større fag.
- Å prøve ut en skriftlig-muntlig eksamensform i enkelte fag.
- Å flytte ansvar for sensur fra fylkeskommunen til statsforvalteren.
- Vurdere om oppmeldingsfristen til eksamen kan utvides.
- Økt informasjon, veiledning og oppfølging av praksiskandidater.

Andre tiltak, eksempelvis godkjent/ikke godkjent som vurderingsuttrykk, er også relevante.

Utfordringsbildet

Dagens og framtidens arbeidsmarked stiller økte krav til formell kompetanse, noe som gjør det vanskelig å delta uten fullført videregående opplæring. Stadig flere unge står utenfor arbeidslivet, samtidig som at andelen som mottar velferdsytelser øker. Ifølge SSB vil Norge mangle arbeidstakere med yrkesfaglig bakgrunn fram mot 2040. Navs Bedriftsundersøkelse 2022 viser at yrker knyttet til enkelte fagbrev har blant den største mangelen i arbeidslivet, samt at mangelen vedvarer over tid. NHOs kompetansebarometer viser at opp mot 70 % av bedrifter har et udekket kompetansebehov, og ifølge NHOs bedriftsundersøkelse svarer 64 % av virksomhetene at de har behov for å rekruttere personer med fag- eller svennebrev. Små fødselskull de neste 20 årene forsterker denne samfunnsutfordringen ytterligere ved at arbeidslivets behov ikke vil bli dekket av tilstrekkelig kompetanseutvikling fra ungdom. NHO peker derfor på et behov for bedre incentiver for etter- og videreutdanning for voksne. Fylkeskommunene har gjennomført en spørring der de fremhever en rekke utfordringer knyttet til dagens ordning, herunder:

- Digital kompetanse: Flere kandidater, spesielt eldre, har utfordringer med å bruke en datamaskin. Datamaskinen er ikke et verktøy alle kandidatene benytter mye til daglig på arbeidsplassen eller privat, de bruker derfor lang tid på å finne fram, skrive og uttrykke seg digitalt. De sliter og med bruken av digitale verktøy som «tekst til tale».
- Språkutfordringer: Knyttet til at det er en høy andel kandidater som har norsk som andrespråk som tar eksamen. Selv om de kan beherske yrket har de ofte ikke lært seg tilstrekkelig norsk for å kunne lese, tolke og svare på oppgaveteksten.
- Lese- og skrivevansker: Flere av kandidatene har store lese- og skrivevansker. Fylkeskommunen har inntrykk av at det er en større andel med lese- og skrivevansker i denne kandidatgruppen enn blant de som tar eksamen innenfor "skolefagene". Det er derimot flere som ikke har blitt utredet.
- Taus kunnskap: Taus kunnskap kan være et resultat av at flere kandidater har språkutfordringer, lese- og skrivevansker og at oppgavene er for akademiske. Flere fylkeskommuner peker på at de er i kontakt med kandidater som har lang arbeidserfaring innenfor fagfeltet, men som ikke klarer å prestere på en 5 timers skriftlig eksamen.

Fylkeskommune viser også til at dersom en ikke gjør endringer i dagens ordning vil dette innebære at en bidrar til å stenge mange dyktige fagarbeidere ute. Fylkeskommunen fremhever videre at de mener en obligatorisk prøve med en sentralt gitt oppgavebank i større fag (også kjent som «førerkortmodellen») er det mest hensiktsmessige tiltaket.

Høring ifbm. vurderingsordninger for modulstrukturert opplæring¹

Åtte av de faglige rådene ga innspill til denne høringen som tok for seg tilstøtende problemstillinger til det som er nevnt over, herunder:

1. Karakteruttrykket godkjent/ikke godkjent som vurderingsuttrykk for enkeltmodulene.
 - Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk, faglig råd for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign, faglig råd for helse- og oppvekst, faglig råd for håndverk, design og produktutvikling, faglig råd for naturbruk, faglig råd for restaurant- og matfag og rådet for teknologi- og industrifag, støttet dette forslaget.²
 - Faglig råd for elektro- og datateknologi uttalte at gjennomført/ikke gjennomført er et mer egnet vurderingsuttrykk.
2. Krav om sentralt gitt eksamen før oppmelding til fag- eller svenneprøven
 - Alle de faglige rådene støttet forslaget.

En gjennomgående tilbakemelding i høringen er at eksamen i større grad bør tilpasses målgruppen. Flere instanser pekte på behov for å se på påmeldingsfrister og/eller antall eksamensperioder i året.

Spørsmål til faglig råd

Vi ber faglig råd om å vurdere:

1. Hva anser dere som formålet med sentralt gitt skriftlig eksamen innen 3103-kodene?

2. Kjenner faglig råd seg igjen i utfordringene knyttet til digitale ferdigheter, språkferdigheter, lese-skrivevansker og taus kunnskap? Har dere andre kommentarer knyttet til disse utfordringene?
3. Hvilke andre utfordringer, knyttet til sentralt gitt skriftlig eksamen, ser dere for denne kandidatgruppen (praktiske, faglige osv.)?
4. Hva tenker dere kan være konsekvensen dersom vi ikke iverksetter noen tiltak i forbindelse med skriftlig sentralt gitt eksamen?

Frist

8. januar 2026 til marianne.elgen.bohler@udir.no

Vedlegg

[Oppdragsbrev for oppdrag 2025-014](#)

[Utredningsnotat praksiskandidatordningen](#)

[FRIMs svar på oppdrag i 2022.](#)

Fra diskusjon

- IM har svært få kandidater i denne kategorien.
- Viktig at tilrettelegging ikke gir to ulike nivåer på denne skriftlige eksamen.
- Denne eksamenen er ekstremt viktig, det er her man ser om kandidaten har fagkompetansen og språk som skal til for å ta fagprøven.
- Formulering av oppgaveteksten må være god. Kandidatene forstår ikke alltid hva det spørres om.
- Hvorfor er det unntak for lærlinger og fagbrev på jobb i denne ordningen?
- Det er verdifullt å oppdage lære- og skrivevansker gjennom om slik eksamen, slik at dette kan bli tatt tak i.
- Se til førerkortmodellen – oppgavebank.
- Spm 4: få konsekvenser for IM, mtp at det er få kandidater innenfor utdanningsprogrammet innenfor denne målgruppen. FRIM ønsker likevel nasjonale føringer.

Vedtak

AU formulerer svar basert på innspill i møtet.

Sak 6-3-25: Orienteringssaker

- [Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029 | udir.no](#)
I henhold til vedtak i SRY og Udir videreføres mandatet for forrige oppnevningsperiode, med noen få justeringer. Det skal være en gjennomgang Mandat og retningslinjer i løpet av oppnevningsperioden.
- Statistikk for voksne i videregående opplæring:
[Voksne i grunnopplæringen 2025 | udir.no](#)
[Søkere til videregående opplæring for voksne – utdanningsprogram | udir.no](#)
- Leder i FRIM informere rådet om møtet mellom ledere i FR og Udir 29. november.
- SRY avholder **julemøte** med AUene i faglig råd 12. desember.
- **Webinar** – søkere til vgo og voksne onsdag 21. januar kl. 1000-1045.
- **Fagseminar for faglige råd - Grønn omstilling som fagovergripende tema i yrkesfagene**

Utdanningsdirektoratet har sendt ut en invitasjon til fagseminar (4. og 5. februar) om grønn omstilling som fagovergrepene tema i yrkesfagene.

Formålet med seminaret

Den nye fireårsperioden for rådene har startet. Dette seminaret har som mål å samle alle rådsmedlemmene og legge til rette for at deltakerne kan bli kjent, og åpne for erfaringsutveksling på tvers av råd og utdanningsprogrammer gjennom et felles tema. Seminaret skal også gi oss noen første holdepunkter for hvordan vi kan utvikle yrkesfagene fremover i møte med det grønne skiftet.

Om temaet

Seminaret er en oppfølging av utviklingsredegjørelsene fra de faglige rådene for perioden 2021 – 2025, der grønn omstilling var ett av hovedtemaene. Samtlige av de faglige rådene fremhevet grønn omstilling som en viktig driver for yrkesfagene fremover. Rådene viste spesielt til kompetansebehov innen sirkulær økonomi – herunder gjenbruk og ombruk, ressursbruk, samt bærekraftige materialer og råvarer.

På seminaret vil vi både invitere inn eksterne fagpersoner til å innlede om tematikken, løfte frem pågående endringer innen grønn omstilling i yrkesfagene og drøfte hvordan vi kan følge opp fagovergrepene temaer i yrkesfagene fremover.

Vi vil bruke denne samlingen til å tenke høyt sammen og starte opp et utviklingsarbeid for å fange opp sammenfallende temaer og kompetansebehov på tvers av utdanningsprogram. Vi legger opp til aktiv deltakelse og gruppearbeid på tvers av faglige råd.

Sak 7-3-25: Eventuelt